

«Накопичувальна відомість за розрахунками з кредиторами» (якщо установа спершу отримала товари, послуги, а їх оплату зробить пізніше).

Основні засоби визнають активом після їх введення у експлуатацію. До цього часу вартість витрат установи на придбання або створення необоротних активів відображають як капітальні інвестиції на відповідних субрахунках рахунку 13 «Капітальні інвестиції».

Тобто облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів установ державного сектору неможливий без застосування субрахунків до рахунку 13 «Капітальні інвестиції», оскільки спершу витрати накопичують, тим самим формуючи капітальні інвестиції в активи. Як правило, первинними документами для відображення цих операцій є накладні, акти виконаних робіт, акти наданих послуг (наприклад, з транспортування, монтажу тощо).

Після введення в експлуатацію основні засоби в бухгалтерському обліку відображають на рахунку 10, а інші необоротні матеріальні активи – на рахунку 11 після введення їх в експлуатацію. Основою буде акт введення в експлуатацію основних засобів, після затвердження якого формується відповідна інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів.

Список використаних джерел

1. Мельник Н.Г. Організаційні аспекти створення та реєстрації бюджетних установ / Н.Г. Мельник, Н.М. Зорій //Торгівля, комерція, підприємництво: збірник наукових праць. – Львів: Львівська комерційна академія, 2014. – Вип. 16. – С. 217-221.
2. Мельник Н. Г. Власний капітал бюджетних установ: особливості облікового відображення / Н. Г. Мельник, С. В. Сисюк // Інноваційна економіка. - 2013. - № 6. - С. 314-318. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_6_76
3. Хорунжак Н.М. Проблематика та особливості законодавчого регулювання діяльності бюджетних установ і їх вплив на формування й реалізацію завдань бухгалтерського обліку / Н.М. Хорунжак, Л.Р. Лукановська // Проблеми економіки. - 2016. - №3. - С.287-292

Будник Л. А.

кандидат економічних наук, доцент,

Годований І. І.

студент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОЦІНКА ЗАПАСІВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Оскільки оцінка запасів відіграє значну роль при формуванні облікової політики суб'єктів державного сектору економіки, цьому питанню приділяється значна увага. Особливості оцінки досліджуються науковцями, розкриваються в працях вітчизняних і зарубіжних авторів.

Під оцінкою розуміють спосіб вираження об'єктів обліку в вартісному вимірнику в грошовій одиниці для відображення їх загальної вартості в цілому по підприємству, установі, організації.

Оцінка є важливим елементом методу обліку, оскільки в обліку відображають лише ті факти, які одержали грошову оцінку [1, с.9]. Л.Г.Ловінська акцентує увагу на оцінку як передумову, як мету і результат обліку (оскільки вона дозволяє узагальнювати різномірні об'єкти при їх відображенні в синтетичному обліку і фінансовій звітності, пов'язана з визначенням вартості виконаних робіт, виготовленої продукції чи наданих послуг) [2, с.109].

Дійсне визначення вартості дає важливу інформацію, яка вказує на призначення окремого продукту, відповідність виробу, послуги вимогам споживачів. У зв'язку з цим оцінка вартості дає змогу зробити певні висновки, порівняти результати з початковими судженнями або проконтролювати кожну зміну вартості, орієнтуючись на отримання максимальної віддачі.

Якщо розглянути систему руху запасів суб'єкта державного сектору, то можна побачити, що оцінка запасів здійснюється на трьох етапах їх руху:

- при надходженні запасів;
- при вибутті запасів;
- на дату складання звітності [3, с. 161].

Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс суб'єкта державного сектору за первісною вартістю. При цьому первісну вартість визначають залежно від способу надходження запасів:

- придбання за грошові кошти та їх еквіваленти;
- виготовлення власними силами;
- безоплатного одержання;
- отримані в результаті ремонту основних засобів;
- виявлення як надлишок при інвентаризації.

Необхідно враховувати те, що не всі витрати, пов'язані з надходженням запасів, включають до їх первісної вартості. Первісна вартість запасів включає витрати на придбання, обмін, на переробку та інші витрати, що виникли під час доставки запасів до місця зберігання (використання), і приведення їх у стан, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. Первісна вартість запасів, що виготовляються власними силами установи, дорівнює їх виробничій собівартості [7].

В бухгалтерському обліку і звітності на дату балансу запаси відображають за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Це положення застосовують і у тому випадку, коли змінилася мета утримання запасів.

При вибутті запаси оцінюють за такими методами:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО) [5].

На рисунку 1 наведено зміст перерахованих методів.

Щодо кожного з розглянутих методів в економічній літературі відзначено їх переваги і недоліки, які справляють вплив на організацію обліку і мету діяльності суб'єктів державного сектору економіки [7, с. 296].

Простота та доступність методу середньозваженої собівартості дозволяють широко застосовувати його на практиці. Однак, використання його за умов щоденного надходження та списання запасів у великих обсягах може бути неефективним та досить трудомістким. Метод ідентифікованої собівартості недоцільно використовувати при наявності в установі великої кількості запасів та значній різноманітності їх номенклатури.

Для всіх одиниць обліку запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується тільки один із наведених методів.

Список використаних джерел

1. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: монографія / Н.М. Малюга. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 548 с.
2. Ловінська Л. Г. Сутність оцінки в системі бухгалтерського обліку / Л.Г. Ловінська // Фінанси України. - 2006. - №5. - С. 108-116.

Ідентифікована собівартість	• Передбачає особливе маркування кожної одиниці матеріальних ресурсів, що дозволяє в будь-який момент часу визначити вартість, а також встановити дату витрачання кожної одиниці певного виду запасів, собівартість витраченого запасу і вартість запасів, що залишилися.
Середньозважена собівартість	• Проводиться по кожній одиниці виробничих запасів діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця і вартості одержаних у звітному місяці виробничих запасів на сумарну кількість виробничих запасів на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці.
ФІФО	• Базується на припущенні, що запаси використовуються в тій послідовності, в якій вони надходили до установи, тобто запаси які першими вибувають, оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів. При цьому вартість залишку запасів на кінець звітного місяця визначається за собівартістю останніх за часом надходжень матеріальних цінностей.

Рис.1. Методи оцінки при вибутті запасів суб'єктів державного сектору економіки

3. Яцишин С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття / Світлана Романівна Яцишин // Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». – Ч.3. – 2014. – С. 115-118. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17284>
4. Яцишин С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка / С. Яцишин // Торгівля комерція, підприємництво : Збірник наукових праць. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. Випуск 16. Серія економічна. – С. 159-164. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16480>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі «Запаси» [Електронний ресурс] : Наказ Мінфіну України 12.10.2010 № 1202. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору № 11 від 23.01.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
7. Плахтій Т. Ф. Порядок оцінки запасів: проблеми та шляхи їх вирішення/ Т. Ф. Плахтій // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 2(3). - С. 292-299.
8. Яцишин, С. Р. Оцінка та переоцінка запасів бюджетних установ в умовах сьогодення / Світлана Романівна Яцишин // Теорія і практика бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту : стан, проблеми та перспективи розвитку : матеріали VII міжнародної науковопрактичної конференції [Львів, 16-17 травня 2014 р.] / [відп. за вип. : проф. Куцик П. О.]. – Львів : ЛКА, 2014. – С. 148-152. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17275>